

f Hieron. in cap. 1. Osee. Vide Usser. ad A. M. 3197. * Osee 6. 8. & 2. 2. 3. 1. 13. & 3. 1. 2. & 4. 3. 4. 5. & 5. 7. 8. & 10. 2. & 11. 7. & 13. § Osee 1. 10. 11. & 2. 1. 14. .. 24. & 3. 5. & 6. 1. 2. 3. & 11. 10. 11. & 13. 15. & 14. 6. & 5. Osee 9. 9. & 10. 9. Confer cum Judic. 19. h Osee 4. 15. & 9. 15. & 12. 11. i Osee 5. 1. i Idem 6. 9. k Osee 6. 8. & 5. 1. * Amos 6. 1 Osee 7. 11. & 3. 6. 13. & 9. 3. & 12. 1. & 14. 4. m Osee 9. 6. a Ita Epiph. de vita Prophetarum, Doct. in Syrop. Isidor. de ortu & obitu Prophe. c. 40. Ita & Hebrai. b Josu. 13. 27. Num. 32. 36. c Hieron. ad Paulin. Joel filius Phatuel describit terram 12. Tribuum, eueid, bruchos, locustas, erugine vastante consumptam &c. Ita Theodoret. prafat. in Joel. & Amos. Romig. Lyr. Haiamo, Burg. Robb. qui-dam. d Vide Joel. 2. 13. 14. 16. & 2. 1. 15. 16. 17. & 3. 6. 8. 17. 19. 20. 27.

alios citius redegisse fertur. Oculatus testis spectavit non primam tantum captivitatem quatuor Tribuum sub Theglathphalassare, sed etiam alteram decem Tribuum sub Salmanafore; cum scilicet capti Samaria Regnum Israel penitus extinctum est. Quin & post ea tempora oracula fuisse S. Hieronymus (f) autumavit. Primus versus cap. 1. obitum Zachariae Regis Israel, & quae obitum Jeroboami consequutura fuerunt mala usque ad verbum 6. persequitur; deinceps usque ad cap. 3. captivitatem Israel praedicat, Persuasum habemus, pra oculis habuisse aliquando primam captivitatem quatuor Tribuum sub Salmanafore; quamvis oracula illius ab aliis secundae captivitatis discerni, vix ac ne vix quidem possint. Ubique erumnas & captivitatem Israelis tamquam commune malum ingerit; hic totus versatur, huc illius omnia recidunt (*), quamvis post tot mala relevandis animis, futurae liberationis & solvenda captivitatis spem excitet (§). Perpetuus est scelus Israelis, & Idololatria Ephraim insectator; a quibus nihil alienum sceleri, & abominationibus factum esse dicit. Exprobrat licentiam Gabaitis parem (g). Idola colebantur Dan, Bethel, & Samariae; sicut etiam Galgalis (h), in monte Thabor (†), Sichimis (i), in montibus Galaad (k), & Berfabae (*). Frustra illos conari demonstrat, ut alienigenarum ope ab ultione se Domini subducant; cum pro eo quoddam Aegyptios, & Assyrios implorarent, a Deo potius roganda fuisset criminum poenitudine venia (l). Monet insuper post captam regionem suam in Aegyptum confugientes non salutem ibi, sed mortem inventuros (m). Dejiciendos

aureos vitulos, prostratosque in Assyriam asportandos praedicat (n). Neque in scelera Regni Juda mitius invehitur, eos maxime verbis castigans, qui Galgalim (o) ad idola colenda frequentarent; superventurum dicit cap. 8. 14. in regionem Juda Sennacheribum Regem Assyriae; ac tandem, serius quidem quam decem Tribus, cap. 1. 7. futurum ut ipsi quoque pari servitutis jugo, pari etiam soluta captivitatis privilegio premerentur donarenturque (p). Ejus vaticinia multa caligine obvoluta sunt [q]; quod tum ex ipsa rerum natura, utpote qui multum a nostra cognitione remotas historias, parumque ex monumentis illorum temporum exploratas inuait; cum etiam ex ipsa styli indole derivatur. Libri Regum multo contractiore historiam postremorum Regum Israel persequuntur; ac vicissim ne verbum quidem de illis in Paralipomenis. Ex quo operosior Minorum Prophetarum interpretatio. Stylo utitur pressio, & conciso, desultorio pariter, saepe ex uno in aliud argumentum, ex uno in aliud tempus personamque, non per viam sed veluti per saltum transiliens. Osee, ait S. Hieronymus Praef. in 12. Prophetas, commaticus, & quasi per sententias loquens. Obtruncata sententia Lectorem suspensum, ejusque prudentia, quod deest, suppleendum relinquit. Interdum tamen plura miscet vivida & audaciora, plures etiam fatis concinnas addit similitudines, quas applicandas Lectori relinquit; vel statim significatas deserit; unde multum de illarum elegantia atque argumenti connexione Lectores fugit.

e Vide Hieron. in Praefat. ad Joel, & in Amos initio, Sanct. Livell. Druf. Mercet. alios passim. n Osee 8. 5. & 10. 5. 6. o Osee. 4. 15. p Osee 10. 11. q Hieron. Praefat. in Osee & in fine Comment. in cap. 14.

IN JOELEM PROLEGOMENON.

Joel filius Phatuel, e Tribu Ruben (a), uti ferunt, seu potius Gad, (b) ex urbe five regione Betharan in transjordanis. Appellatur etiam Betharamphite; & ab Herode de mum Livias, seu Julias dicta. Vaticinia sua in Regnum Israel edidisse S. Hieronymus (c), alique plures autumarunt. Sed ejus vaticinii unicus scopus, quod alioqui certum exploratumque est sola Libri lectione; Regnum Juda statuentum est (d), quemadmodum sanior Commentatorum pars ultrò fatetur (e). Quo tempore vixerit, & munus iniverit, variant Interpretes. Fames atque locustarum pestis, quod tamquam malum praesens deplorat, unica conjectura est, unde dicatur de tempore Prophetiae argumentum. Verum, cum ea de re nihil habeatur in Sacra Scriptura expressum, nihilo minor

negocio certa ejus rei epocha statueretur. Famem descripsit Jeremias 12. 4. 13. & 14. 1. &c. alteram Amos 4. 7. 8. 9. altera sub Joram 4. Reg. 8. 1. &c. legitur. Viri quidam docti (f) opinantur, famem apud Joelem ipsam esse, quam Amos deplorat, questus nihilo ex ea re sapientiores factos Israelitas. Inde verò deducunt, Joel aliquanto seniores fuisse pra Amos; cum postremus hic Propheta malum illud tanquam praeteritum; Joel verò tanquam praesens commemoret. Sed quis facient, quod Amos, cum sub Ozia Rege Juda, & Jeroboamo II. filio Joas Regis Israel vixerit (g), multò proinde senior est Joelle, qui extincto jam Regno Israelis, quantum ex ejus Scriptis colligimus, munus Prophetiae gerebat (h)? Quantum ad famem, sub Joram septenni flagellum fuit; cum fames sub Joelle uno vel altero anno

f Condam. & Usser. ad A. M. 3197. Vide etiam P. Perizon in Prophetas, qui vaticinium Joelis componit cum anno 20. Ozie, & 36. Jeroboami 2. g Amos 1. 1. h 4. Reg. 8. 3.

i Hieron. Praefat. in omnes Prophetas. k Theodoret. in Prologo. Clemens Alexand. lib. 1. Strom. August. de Civit. 1. 18. c. 27. Rufin. Grot. alii. m Seder Olam, Kimchi, R. Salom.

duraret. Non est igitur altera cum altera confundenda. Fames, de qua Jeremias cap. 8. & 14. & 15. & 16. sub Josia facile, seu potius Sedecia, expeditione Nabuchodonosoris in Judaeos ineunte, contigit. Cum verò nihil de certo ejus anno in Scripturis designetur, nihil exinde pro adstruenda Joelis aetate sapientiores efficitur. S. Hieronymus (i) & plerique tum Veterum (k) tum Recentiorum, Prophetas Joelem & Osee coaevos statuunt, juxta solenne Interpretibus S. Hieronymum sequentis axiomata: In quibus tempus non praefertur in titulo, sub illis eos Regibus prophetasse, sub quibus & hi, qui ante eos habent titulos prophetaverunt. Quae illorum regula non usque adeò asserta reputanda est, quin saepe fallatur; uti, si alio nunquam, certè exemplo Jonè apertissime demonstratur; vetustior enim quam Amos, quamquam in censu Prophetarum inferior ordine statuitur (l). Graeci quidem etiam alium in recensendis minoribus Prophetis ordinem ab Hebraeo sequuti, persuasum planè non habebant, Biblia Hebraica, quae nos duces in Vulgata sequimur, temporum ordinem tenuisse; neque enim aliter immutare illum ausi fuissent. Tandem si axiomata illud semel statuatur, alias Graeci, alias Latini consequtiones deducunt; quorum proinde alterutri errare cogentur. Nutat ergo hujus axiomatis fides. Judaei (m) persuasum habent, Joelem munus suum exercuisse sub Manasse, post dispersionem decem Tribuum; quorum sane opinio multum abluat à vero; siquidem vera sint, ut ea quae de fame apud hunc Prophetam leguntur, cum fame apud Jeremiam convenire; Deus enim Jeremiae roganti, ut tandem oppressum malis populum releveret, protefatur, se criminibus à Manasse in

Urbe commissis offensum, dispersum tandem illos per gentes & populos (n). Primum itylo prosequitur famem in Judaea ex ariditate Solis, locustarum, & bruchorum vastatione deducam. Locustarum turbam veluti exercitum regiones vastantem, obsidentem Urbes, aedque ipsas instantem describit. Ventorum è plaga Maris mortui & mediterranea furentium turbine excussum est in Judam malum; quod acerbitate sui ad luctum demissionemque animi populum deducens, id tandem effecit, ut calamitate depulsa largior benedictionum imber arva perfunderet. Haec omnia ipsa Joelis aetate eodemque spectante contigerunt. Ad sublimiora dein argumenta versus Propheta diem Domini praedicat, diem ultionis, à summo Judice in valle Josaphat exigenda; quibus oraculis spectatum credimus exercitum Cambysis, in valle Jezrael, five in magno Campo castra habentem; quem exercitum subito turbine dispersum fugatumque Ezechiel expressit cap. 38. 22. & Joel 2. 30. 31. tantum insinavit. Plura identidem subdit, ad literam non nisi in Jesu Christo & Ecclesia numeris omnibus impleta, uti e. g. cum de Doctore justitiae à Deo mittendo agit (o); de Spiritu Sancto super omnem carnem effundendo (p); de salute omnibus nomen Domini invocantibus concedenda (q); de Jerusalem perpetuo habitatore colenda (r); ac demum de salute pariter inde provenitura (s). Stylo utitur magnifico, & figurato: allegoriam locustarum sub exercitus specie egregie prosequitur. Res vividis coloribus ita pingit, ut non descripta, sed ipsi oculis subjecta videantur.

n Jerem. 15. 4. o Joel 2. 23. p Idem ver. 28. 29. q Ibid. ver. 32. r Joel. 3. 20. s Joel. 2. 32.

IN AMOS PROLEGOMENON.

a Clemens Alexand. 1. 1. Strom. Epiphani. de vit. Prophe. Cedren. Compend. hist. b Patri Isaiia nomen erat Amos. Prophe. verò Hamos. c Hieron. Theodoret. alii passim. d 2. Par. 2. 11. 6. Hieron. Mercet. Grot. alii. Kimchi constituit in Tribu Aser, & S. Epiphanius in Zabulon. e Amos 7. 10. 11.

AMos, quem alii praeposterè (a) cum patre Isaiè (b) confundunt, oriundus erat, juxta communem sententiam (c) è Vico Thecue in Tribu Juda (d) quatuor leucis à Jerusalem meridiem versus. Nos tamen eum locum sedem fuisse Prophetam, non patriam autumamus. Ortus est enim in ditione Israel, ad quam potissimum Propheta destinatus erat. Amasias Sacerdos Bethel virum sanctum ad Jeroboamum II. Regem Israel accusavit, calumniam fruens: Rebellaovit contra te Amos in medio domus Israel (e). Dein quasi sententiam Regis ferret, denunciavit: Qui vides gradere, fuge in terram Juda, & comede ibi panem, &

prophetabis ibi. Quam ob injuriam queritur frequenter in suis Scriptis Propheta. (f), graviter etiam invehens in scelera Israelitarum, veluti si omnia oculatus testis habuisset explorata. Primis visionibus in Bethel dignatus est (g); quò non aliunde venisse, sed veluti loci gentilis videtur. Non est igitur à vero absurdum, eandem regionem patriam habuisse; nec Thecue nisi pellente Amasia venisse. S. Hieronymus in Amos 5. natum quidem in Tribu Juda asserit, nullà tamen allatà opinionis suae conjecturà; sed eà tantum ductus persuasione, quae Prophetam è Thecue arcessit. Pastoritium agebat, compungendique ficubus agreffibus, quo facilius maturefcerent, (b) juxta morem regionis, vitam toleravit;

f Amos 2. 12. & 3. 7. 8. g Amos 7. 10. h Amos 1. 1. & 7. 14.

